T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

KASTAMONU İNEBOLU BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM BULGULARI 10

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 3
Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu..... 3
Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler Tablosu..... 4

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Peşin Tahsil Olunan Kira Gelirlerinin Dönem Ayırıcı Hesaplarda İzlenmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Kiraya Verilen Gayrimenkullerin Kayıtlı Değerleri ile Kira Bedellerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

2. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

3. Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşletmelerin Mükellefiyet Kayıtlarının Gerçekleştirilmemesi

4. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyet Yürüten İşyerleri bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde; Belediyeler, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmış; kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

İnebolu Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Belediyenin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da belediyenin görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik amacıyla adımlar atabileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasada hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2.Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da belediye organları Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi biri Belediye Başkanı olmak üzere 12 üyeden oluşmaktadır.

www.balioglu.net

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

İnebolu Belediyesinin teşkilat yapısı, Yazı İşleri Müdürlüğü-Özel Kalem, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Basın Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü ile Zabıta Amirliği, İtfaiye Amirliği, Su İşleri Şefliği ve Evlendirme Memurluğu birimlerinden oluşmaktadır.

www.balioglu.net

Belediye verdiği hizmetleri; memur (657-4/A) statüsünde 26 personel, sözleşmeli personel (657-4/B) statüsünde 7 personel, işçi (657-4/D) statüsünde ise 42 personel ile gerçekleştirmektedir. Ayrıca belediye şirketinden hizmet alımı yoluyla çalıştırılan 50 işçi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmış, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Belediyeler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

Belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe, belediyenin malî yıl ve izleyen iki

yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda İnebolu Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

İnebolu Belediyesinin 2019 mali yılı bütçesi ile 18.500.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş, önceki yıldan devreden ödenek ve ek ödenek de bulunmadığından, 2019 yılı ödenek toplamı 18.500.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 15.149.780,93 TL bütçe gideri yapılmış, 3.350.219,07 TL ödenek iptal edilmiş olup 2020 yılına ödenek devredilmemiştir.

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	5.455.294,00	294.450,00	5.749.744,00	5.430.680,24	319.063,76	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	931.042,00	164.000,00	1.095.042,00	993.084,41	101.957,59	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	6.908.400,00	2.149.100,00	9.057.500,00	7.584.130,49	1.473.369,51	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	33.000,00	21.000,00	54.000,00	53.352,87	647,13	0,00
05	Cari Transferler	0,00	418.394,00	219.000,00	637.394,00	510.972,25	126.421,75	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	3.056.005,00	-1.338.900,00	1.717.105,00	577.560,67	1.139.544,33	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	1.697.865,00	-1.508.650,00	189.215,00	0,00	189.215,00	0,00
Genel Toplam		**0,00**	**18.500.000,00**	**0,00**	**18.500.000,00**	**15.149.780,93**	**3.350.219,07**	**0,00**

İnebolu Belediyesinin 2019 yılı tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	5.455.294,00	5.430.680,24	99,55
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	931.042,00	993.084,41	106,66
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.908.400,00	7.584.130,49	109,78
04- Faiz Gideri	33.000,00	53.352,87	161,68

www.balioglu.net

05- Cari Transferler	418.394,00	510.972,25	122,13
06- Sermaye Giderleri	3.056.005,00	577.560,67	18,90
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	1.697.865,00	0,00	0,00
Bütçe Giderleri Toplamı	**18.500.000,00**	**15.149.780,93**	**81,89**

Tablo 3: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	1.317.850,00	1.094.619,75	6,00	1.094.613,75	83,06
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.658.100,00	3.765.157,64	1.166,66	3.763.990,98	80,81
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	350.500,00	1.418.817,17	0,00	1.418.817,17	404,80
05- Diğer Gelirler	10.523.550,00	9.147.953,23	1.107,00	9.146.846,23	86,92
06- Sermaye Gelirleri	1.650.000,00	16.520,00	0,00	16.520,00	1,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**18.500.000,00**	**15.443.067,79**	**2.279,66**	**15.440.788,13**	**83,46**

www.balioglu.net

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2019 yılı Faaliyet Gideri 18.183.825,40 TL, Faaliyet Geliri 15.227.048,06 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 2.956.777,34 TL olarak gerçekleşmiştir.

İnebolu Belediyesinin sermaye ortağı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler Tablosu

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	İnebolu Belediyesi Personel Ltd Şti	10.000,00	10.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu ve
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında 55 ila 67'inci maddeler arasında düzenlenmiştir. 55'inci maddede iç kontrol, *"idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü"* olarak tanımlanmıştır.

Aynı maddenin devamında *"Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standart ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bu kurumlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir."* denilmektedir.

www.balioglu.net

31.12.2005 tarih ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrolün temeli risk yönetimi esasına dayalı olduğundan ve iç kontroller ile iç kontrol sistemi riske karşı verilen kurumsal tepkiyi ifade ettiğinden İnebolu Belediyesinin

kurumsal risklerini minimum seviyeye çekmeye yönelik faaliyetleri şu şekilde değerlendirilmiştir.

5018 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İnebolu Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında hazırlanması gereken İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır. İç Denetim Birimi bulunmayan Belediyede iç denetçi de bulunmamaktadır.

Bununla birlikte;

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan "Etik Sözleşmesi"ni imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. 2019 yılı içinde personele etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim verilmiştir. Yine kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları "Belediye Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliği"nde açık bir şekilde belirlenmiş olup personelin görev tanımları yapılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesi hükümleri uyarınca nüfusu 50.000'in altındaki belediyelerde stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmadığından stratejik plan ve stratejik planın yıllık uygulama dilimlerini gösteren performans programı hazırlanmamıştır. Ancak, faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve belediyenin web sitesinden duyurulmaktadır.

www.balioglu.net

İdare faaliyet raporunda "Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi" başlığı altında üstünlükler ve zayıflıklar değerlendirilmiş, fakat kurumsal risk yönetim çalışmaları kapsamında herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri azaltmak için gerekli önlemler belirlenmemiştir.

Analize dayalı ve planlanarak yürütülen bir çalışma olmamakla beraber, güncel ihtiyaçlara göre eğitim faaliyetlerine katılınmaktadır.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Kontrol usulü" başlıklı 13'üncü maddesinde;

"Harcama birimlerinde ve malî hizmetler biriminde yapılan kontrol sonucunda, malî karar ve işlemin uygun görülmesi halinde, dayanak belgenin üzerine "Kontrol edilmiş ve uygun görülmüştür" şerhi düşülür veya yazılı görüş düzenlenir.

Malî karar ve işlemin uygun görülmemesi halinde ise nedenleri açıkça belirtilen bir görüş yazısı yazılarak kontrole tâbi karar ve işlem belgeleri eklenmek suretiyle ilgili birimine

gönderilir.

Malî hizmetler birimince, Usul ve Esasların 17 ve 26 ncı maddeleri uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda malî karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. Mevzuatına uygun olarak giderilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan malî karar ve işlemlerde, bu eksiklikler ve nasıl düzeltilebileceği hususları belirtilmek ve bunların düzeltilmesi kaydıyla işlemin uygun görüldüğü şeklinde yazılı görüş düzenlenebilir.",

"Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları" başlıklı 17'nci maddesinde;

"İdarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Yeni Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Yeni Türk Lirasını aşanlar kontrole tâbidir. Bu tutarlara katma değer vergisi dahil değildir…

Kontrole tâbi taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir işlem dosyası olarak harcama yetkilisi tarafından malî hizmetler birimine gönderilir.

Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, en geç on işgünü içinde kontrol edilir. Yapılan kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısı, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderilir."

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, idarelerce yapılan harcamalara ilişkin taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarında; mal ve hizmet alımları için bir milyon Türk Lirasını, yapım işleri için iki milyon Türk Lirasını aşanlar ön mali kontrole tabidir. Mali hizmetler birimince yapılan ön mali kontrol sonucunda yazılı görüş verilmesi gerekmektedir.

İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda belirtilen parasal sınırları aşan herhangi bir işlem olmamakla birlikte, İnebolu Belediyesinde ön mali kontrole ilişkin idari bir yapılanma da mevcut değildir.

Sonuç olarak, İnebolu Belediyesinde 5018 sayılı Kanun uyarınca üst yöneticinin sorumluluğunda olan iç kontrol sistemi kurulmasına yönelik çalışmaların tamamlanmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kastamonu İnebolu Belediyesinin 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Peşin Tahsil Olunan Kira Gelirlerinin Dönem Ayırıcı Hesaplarda İzlenmemesi

www.balioglu.net

Belediye tarafından kiraya verilen taşınmazlarla ilgili peşin tahsil edilen kira bedellerinin doğrudan tahsil yılına ilişkin gelir ve faaliyet sonucu hesapları ile muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek aylara ait gelirler hesabını açıklayan "Hesabın niteliği" başlıklı 286'ncı maddesinde;

"(1) Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır."

480 Gelecek yıllara ait gelirler hesabını açıklayan "Hesabın niteliği" başlıklı 335'inci maddesinde de;

"(1) Bu hesap, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır."

denilmekte, 287,288, 336 ve 337'nci maddelerinde de bu hesaplara ilişkin işlemler ile bu hesapların işleyişi açıklanmaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri gereği, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemde tahsil edilen ancak takip eden aylara ait olan gelirlerin izlenmesi için 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, yılı içinde peşinen tahsil olunan ancak, takip eden yıllara ilişkin gelirlerin izlenmesi için de 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı kullanılması gerekmektedir.

Bu suretle, peşin tahsil edilen gelirlerin, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde yer alan "dönemsellik" ilkesi gereği, ilgili oldukları dönemin faaliyet geliri olarak mali tablolarda yer alması sağlanmış olacaktır. Dönem ayırıcı nitelikteki Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmaması, peşin tahsil edilen gelirlerin yalnızca tahsil olundukları yılın gelirleri ve faaliyet sonuçlarına yansıtılmasına, ancak ilgili oldukları dönemin gelirleri ve faaliyet sonuçları ile alakalandırılamamasına, dolayısıyla söz konusu dönemlerin faaliyet sonuçlarının mali tablolarda hatalı bilgi sunmasına neden olacaktır.

Belediye taşınmazlarının kiralanmasına ilişkin muhasebe kayıtlarının incelenmesi sonucunda peşin tahsil edilmiş olan taşınmaz kira gelirleri bulunduğu, bu gelirlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında takip edilmediği, doğrudan tahsil yılına ilişkin faaliyet geliri olarak muhasebe hesaplarına yansıtıldığı tespit edilmiştir.

2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında peşin tahsil edilmiş olan kira bedelleri tahsil yılından sonraki yılların da geliri olup, muhasebenin "dönemsellik" ilkesi gereği 2019 yılı sonunda bunlardan 2020 yılına ilişkin olanların gelecek aylara ait gelirler kapsamında, 2020 yılından sonraki yıllara ait olanların ise gelecek yıllara ait gelirler kapsamında muhasebe kayıtlarında yer alması gerekirdi. Muhasebe kayıtlarında bu ayrımı yapabilmek de yukarıda açıklanan dönem ayırıcı hesaplar aracılığıyla mümkün olabilecekti.

www.balioglu.net

Aynı zamanda 2019 yılı öncesinde peşin tahsil edilen, ancak tahsil olunduğu yılın faaliyet gelirleri olarak kaydedildiğinden 2019 yılına yansımayan kira bedellerinin de, yukarıda bahsedilen hesaplar aracılığı ile 2019 yılına ilişkin faaliyet gelirleri olarak muhasebe kayıtlarına alınması, 2019 yılında tahsil olunmuş olmakla birlikte 2020 yılı ve sonraki yılların geliri olan peşin tahsilatların da 2019 yılı geliri olarak kaydedilmemesi, bu şekilde 2019 yılında olumsuz olarak gerçekleşen faaliyet sonucunun da bu işlemlere göre şekillenmesi beklenirdi.

Bu bilgiler ışığında, peşin tahsil olunan kira bedelleri ile ilgili olarak, 2019 yılı sonunda muhasebe kayıtlarından şu tespitlere ulaşılmaktadır:

1- 2019 ya da daha önceki yıllarda peşin tahsil olunmuş olmakla birlikte, 2020 yılına ilişkin kira bedelleri, gelecek aylara ait gelirler kapsamında olduğundan 114.500,00 TL tutarla 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında yer alması gerekirken bu kayıt oluşturulmamıştır.

2- 2019 ya da daha önceki yıllarda peşin tahsil olunmuş olmakla birlikte, 2020 yılından sonraki yıllara ilişkin kira bedelleri, gelecek yıllara ait gelirler kapsamında olduğundan 152.950,00 TL tutarla 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında yer alması gerekirken bu kayıt oluşturulmamıştır.

3- 2019 yılında peşin tahsil olunmuş olmakla birlikte, 2020 ve sonraki yıllara ilişkin kira bedelleri 2019 yılı geliri olarak kaydolunduğundan 2019 yılı faaliyet geliri 17.300,00 TL tutarında fazladır.

4- 2019 yılından önce peşin tahsil olunmuş ve o yılların geliri olarak muhasebe kayıtlarına alınmış olmakla birlikte 2019 yılına ilişkin olan kira bedellerinin 2019 yılı geliri olması gerektiğinden 2019 yılı faaliyet geliri 145.502,30 TL tutarında eksiktir.

5- 3 ve 4 numaralı tespitler ışığında 2019 yılı faaliyet geliri net 145.502,30 - 17.300,00= 128.202,30 TL tutarında eksiktir. 2019 yılı faaliyet sonucu olumsuz olarak gerçekleşen belediyenin 2019 yılına ilişkin gelirleri bu kadar eksik göründüğünden olumsuz faaliyet sonucu bu tutar kadar fazla çıkmıştır.

6- 2018 yılında peşin tahsil olunmuş olmakla birlikte 2019 yılına ilişkin olan kira bedellerinin tamamı 2018 yılının faaliyet geliri olarak kaydolunduğundan, belediyenin 2018 yılında faaliyet geliri 43.694,45 TL tutarında fazla; 2018 yılına ilişkin olmakla birlikte 2016 yılında peşin tahsil olunduğundan 2016 yılının geliri olarak kaydedilen ve 2018 yılı gelirleri arasında yer almayan 115.631,40 TL tutarında eksik, sonuç olarak 2018 yılı faaliyet geliri net 115.631,40 - 43.694,45 = 71.936,95 TL tutarında eksik gerçekleşmiştir. Bu nedenle Belediyenin 2018 yılına ilişkin olumsuz faaliyet sonucu, 2019 yılı kayıtlarında 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının (n-1) alt hesap kodunda 71.936,95 TL tutarında fazla görünmektedir.

7- 2017 yılına ilişkin olmakla birlikte 2016 yılında peşin tahsil olunduğundan 2016 yılının geliri olarak kaydedilen ve 2017 yılı gelirleri arasında yer almayan 115.631,40 TL nedeniyle Belediyenin 2017 yılı faaliyet gelirleri bu tutar kadar eksik gerçekleşmiştir. Bu nedenle Belediyenin 2017 yılına ilişkin olumsuz faaliyet sonucu, 2019 yılı kayıtlarında 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının (n-2) alt hesap kodunda 115.631,40 TL tutarında fazla görünmektedir.

8- 2016 yılında peşin tahsil olunmuş olmakla birlikte, 2017 ve sonraki yıllara ilişkin kira bedelleri 2016 yılı geliri olarak kaydolunduğundan 2016 yılı faaliyet geliri 583.220,65 TL tutarında fazla gerçekleşmiştir. Bu nedenle Belediyenin 2016 yılına ilişkin olumsuz faaliyet sonucu, 2019 yılı kayıtlarında 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının (n-3) alt hesap kodunda 583.220,65 TL tutarında eksik görünmektedir.

9- 6, 7 ve 8 numaralı tespitler ışığında 2019 yılı kayıtlarında 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı net 395.652,30 TL tutarında eksik görünmektedir.

www.balioglu.net

Açıklanan nedenlerle İnebolu Belediyesinin 2019 yılı Bilançosunda 114.500,00 TL bakiyesi olması gereken 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 152.950,00 TL bakiyesi olması gereken 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı yer almamaktadır ve 591 Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabında 128.202,30 TL fazlası, 580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabında 395.652,30 TL eksiği ile hataya neden olunmuştur. Aynı nedenlerle İnebolu Belediyesinin 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilen dönem olumsuz faaliyet sonucu 128.202,30 TL fazladır.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kiraya Verilen Gayrimenkullerin Kayıtlı Değerleri ile Kira Bedellerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Belediyenin mülkiyetinde olan taşınmazlardan kiraya verilenlerin kayıtlı değerleri ile kira bedellerini göstermesi gereken nazım hesapların Belediyenin muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2'de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

"1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

..."

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına da yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabını açıklayan 475'inci maddesinde de;

"(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır."

denilmekte, devamında da 476'ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

www.balioglu.net

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer verilmemiş de olsa Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planlarında 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Belediyenin mülkiyetinde olan taşınmazlardan kiraya verilenlerin, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibariyle muhasebe kayıtlarında yer alması, hem Yönetmelik'in hem de Muhasebat Genel Müdürlüğünün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralanmasına ilişkin işlemler gerçekleştirilirken, gayrimenkul değerleri 990 Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, tahsil olunacak kira bedelleri de 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, kiraya verilen duran varlıkların gayrimenkul değerleri ile kira bedellerinin, muhasebenin bilgi verme ve izleme fonksiyonunu üstlenen, anılan nazım hesaplarda takip edilmemesi Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediye bünyesinde çalışan işçilerin kullanılmamış ücretli izin haklarının biriktiği ve bu durumun belediyenin işçilere karşı olan yükümlülükleri üzerinde mali risk yarattığı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, işçinin yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanun'a paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için dörtyüzonaltı Türk Lirası (2019 yılı için güncellenmiş rakam) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için işçinin eline çok yüksek miktarlarda ücret geçebilmektedir. Bu uygulama da işçilerin yıllık izinlerini kullanmaktan ziyade son ücretleri üzerinden karşılığını almalarına neden olmaktadır. Ancak bu durum idareler adına daha fazla külfet getirici bir durum olabilmektedir. Zira anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir. Ayrıca biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapma durumu ortaya çıkacaktır.

Yapılan incelemede Belediye bünyesinde çalışan 42 işçinin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı, bu nedenle de toplam 5079 gün kullanılmamış birikmiş yıllık izni bulunduğu tespit edilmiştir.

Gerek mevzuata uygunluk açısından gerekse belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşletmelerin Mükellefiyet Kayıtlarının Gerçekleştirilmemesi

Belediyenin sınırları içerisinde eğlence vergisine tabi faaliyet gösteren bazı işletmeler için mükellefiyet kayıtlarının oluşturulmadığı ve bunlar adına herhangi bir eğlence vergisi tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun eğlence vergisini düzenleyen üçüncü bölümünün 20'inci maddesinde verginin matrahı;*"Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktar"* olarak tanımlanmış, 22'inci maddesinde verginin ödeme takvimi belirtilmiştir.

Kanun'un "Vergi Usul Kanununun uygulanması" başlıklı 102'inci maddesinde ayrıca, belediye başkan ve görevlilerinin bu Kanun'a istinaden tahsil edilecek vergilere ilişkin işlemleri Vergi Usul Kanunu uyarınca yapmaya yetkili oldukları belirtilmiştir.

Kanun hükümlerinden anlaşılacağı üzere biletle girilmesi zorunlu olmayan yerlerde eğlence vergisi matrahı hesaplanırken işletmelerin çalıştığı gün sayısı esas alınmaktadır. Bu şekilde hesaplanan vergi tutarlarının, bir sonraki ay ilgili belediyeye yatırılması gerekmektedir. Kanunda öngörülen gelirlerin toplanmasına ilişkin görev ve yetkiler ise Belediye Başkanlarına tanınmıştır.

Kanun'un 20'inci maddesinde sayılan yerler ile birlikte, bu maddede belirtilen "gibi" deyimiyle, Kanun'da sayılmayan eğlence mekânlarının da vergiye tabi olacağı belirtilmiştir. Bu hususta play station kafeler örneğinde olduğu gibi Danıştay 9. Dairesinin 2005/5313 Esas Numaralı 2007/3726 kararında;

"...biletle girilmesi gerekmeyen ve belli bir ücret karşılığında eğlendirici niteliği bulunan play station makinalarının bulunduğu salonların bilardo ve masa futbolu salonlarından bir farkı olmadığından ve 2464 sayılı Yasanın 20/3. maddesinde yer alan "gibi" deyimiyle kastedilen eğlence yerleri arasında bulunduğu anlaşıldığından..."

www.balioglu.net

denilmek suretiyle eğlence vergisine tabi olunma esaslarına yorum ve açıklama getirilmiştir.

Yapılan incelemede İnebolu İlçesinin belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde canlı müzik faaliyetlerini devam ettiren kafeler ile bar, bilardo salonu ve playstation kafe gibi eğlence yerlerinin mevcut olduğu, bununla birlikte Belediyenin kayıtlarında eğlence vergisine tabi herhangi bir mükellef bulunmadığı, muhasebe kayıtlarında da eğlence vergisine ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yer almadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsili ile yetkili ve görevli olanların ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir. Bu itibarla, söz konusu verginin tahakkuk ettirilmesiyle ilgili yukarıda sayılan faaliyetleri bulunan işyerleri için eğlence vergisi mükellefiyeti oluşturulması, bu işletmelerin beyanlarının takip edilmesi ve vergiden muaf işletmelerin belirlenmesi için kapsamlı bir çalışma yapılması belediyenin sorumluluğundadır.

www.balioglu.net

Eğlence vergisi mükellefiyeti doğuran faaliyetlere ilişkin olarak mükellefiyet oluşturulmaması ve vergi tahakkuk ettirilmemesi hususu 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun söz konusu hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Belediyenin söz konusu vergi gelirlerinden mahrum kalınmamasını teminen ilgili mevzuat hükümleri gereği işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyet Yürüten İşyerleri bulunması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işyerleri olduğu görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde, belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde; işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde belediyeler yetkili idare olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamaz ve çalıştırılamaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır."

denilmektedir. Bu hükümlerden hareketle işyeri açma ve çalışma ruhsatı zorunluluğu bulunmayan yerler dışında usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı, ruhsatsız açılan işyerlerinin yetkili idare olan belediye tarafından kapatılacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemede Belediye Basın Yayın Müdürlüğünden alınan verilere göre, belediyenin yetki ve görev sınırları içerisinde 31.12.2019 tarihi itibari ile 483 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği; ancak Mali Hizmetler Müdürlüğünden alınan verilere göre işyeri çevre temizlik vergisi aktif mükellefi sayısının 549 olduğu; işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma zorunluluğu bulunmayan 27 adet işletme bulunduğu da dikkate alındığında 39 adet işyerinin ruhsatsız faaliyette bulunduğu tespit edilmiştir.

Belediye sınırları içerisinde ruhsatsız faaliyet gösteren işyerinin bulunmaması ve işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı gelirinden mahrum kalınmaması için ilgili mevzuat hükümleri gereği işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net